

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

yttrande över Vägar till ett tryggare samhälle. Åtgärder för att motverka återfall i brott

Er beteckning: Ju2020/09

Sammanfattning

Länsstyrelsen styrker utredningens förslag och välkomnar de förslag som Trygghetsberedningens kommitté lämnar. Flera av de hinder som finns idag för återanpassning adresseras och genom dessa förslag är Länsstyrelsens bedömning att dessa kommer leda till en förbättring både för klienten och för kriminaliteten i stort eftersom många brott begås tidigare dömda personer.

Avsnitt 7.2 Samordningen av insatser för de dömda som avtjänar påföljd inom Kriminalvården

För att kunna erbjuda ett professionellt och effektivt återfallsförebyggande stöd krävs därför att flera olika samhällsaktörer samordnar sig i ett välkoordinerat stöd för den dömde.

Kriminalvården samordnar ofta sina insatser med insatser från hälso- och sjukvård, socialtjänst, arbetsförmedling, Försäkringskassan, polisen, civilsamhällesorganisationer, kompetensstödjande aktörer så som Socialstyrelsen och länsstyrelserna. Detta behöver utvecklas och förstärkas.

I dagsläget sker samverkan med kommuner och regioner på en frivillig basis från hemkommunerna och hemregionerna. Det gynnar inte det återfallsförebyggande arbetet och därför välkomnar Länsstyrelsen förslaget att kriminalvården ska ges en lagstadgad möjlighet att kalla regioner och kommuner till samordnad planering för klienten.

Avsnitt 7.3 Hälso- och sjukvård som ett led i det återfallsförebyggande arbetet

Enligt normaliseringsprincipen ska de verksamheter som vanligtvis bedriver verksamhet även göra det för kriminalvårdsklienter. Det innebär vissa problem för intagna som är i behov av behandling av vanligt förekommande missbruksformer och psykiatriska tillstånd, eftersom hemregionen kan vara långt bort, göra andra prioriteringar än regionen där kriminalvårdsanstalten ligger. Därför får i dagsläget bara de klienter vars hemregion samverkar med kriminalvården tillgång till exempelvis LARO-behandling eller läkemedelsbehandling för neuropsykiatriska diagnoser. Länsstyrelsen delar utredningens förslag om att Kriminalvården ska ges i uppdrag att bedriva hälso- och sjukvård som minskar risken för återfall i brott för intagna i kriminalvårdsanstalt, trots att det är ett avsteg från normaliseringsprincipen.

Avsnitt 7.4 Arbetsmarknadsinriktade åtgärder mot fortsatt kriminalitet

En viktig aspekt av en återanpassning är möjligheten till sysselsättning. Alla hinder för att tillgodose sig en utbildning och arbetsmarknadsåtgärder bör undanröjas. Förslagen om ökad digitalisering möjligen kan förbättra tillgängligheten till utbildning ser Länsstyrelsen mycket positivt på, dvs. att Kriminalvårdens vuxenutbildning arbetar för att utöka den gymnasiala yrkesutbildningen. Möjligheten att kombinera utslussning med arbetsmarknadsåtgärder bör vara tillgänglig.

Avsnitt 7.8 Bärkraftiga alternativ till fängelse desto viktigare ur återfallshänseende

Skyddstillsyn med särskild behandlingsplan (så kallad kontraktsvård) kan bara dömas om socialnämnden godkänner det och står för kostnaderna. Klienter som skulle gynnas av kontraktsvård men där socialnämnden gör en annan bedömning döms i stället till kriminalvårdspåföljder. Kommitteen föreslår att i stället ska kontraktsvården bekostas av Kriminalvården under hela den behandlingstid som motsvarar ett alternativt fängelsestraff, vilket Länsstyrelsen välkomnar.

Det bedöms även motiverat att föreskrifter om vistelseförbud eller anvisning om att den dömda ska vara i bostaden under vissa tider,

som kontrolleras med elektronisk övervakning, används i större utsträckning för unga lagöverträdare.

7.7.4 De biträdande övervakarna ska bli fler

Kriminalvårdsklienter kan ha utmaningar i att återanpassas till samhällets krav och många har utmaningar med praktiska sysslor som att sköta kontakter med samhällsaktörer, ta sig närmare arbetsmarknaden, ordna fritidssysselsättning för att få andra sociala kontakter och skapa en stabil plats i samhället. Detta stöd kan tillgodoses med hjälp av biträdande övervakare. Länsstyrelsen anser att förslaget om att kriminalvårdens förordnar fler biträdande övervakare från civilsamhället, är ett steg i rätt riktning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Jenny Bergkvist med Kerstin Rörsch som föredragande.